

ADAT PERKAHWINAN TRADISIONAL MELAYU MELAKA

SHAHHIDAH BINTI JAAFAR

98112831

Tesis ini dikemukakan kepada Fakulti Seni Lukis & Seni Reka,
Universiti Teknologi MARA
sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan
Ijazah Sarjana Muda Seni Lukis & Seni Reka

1. Diperiksa oleh ..... Tarikh .....
2. Diperiksa oleh ..... Tarikh .....
3. Diluluskan oleh ..... Tarikh .....

Dekan
Fakulti Seni Lukis & Seni Reka
Universiti Teknologi MARA
40450 Shah Alam
Selangor Darul Ehsan.

SINOPSIS

“Adat Perkahwinan Tradisional Melayu Melaka” merupakan suatu adat yang tinggi nilainya. Jika dilihat, istilah ‘adat’ itu sendiri telah membawa makna yang sungguh mendalam dimana adat sebenarnya merangkumi segala acara dalam hidup yang diamalkan berabad lamanya, sejak zaman nenek moyang sehinggalah ke generasi terkini. Adat yang dahulu kala ini amat diagungi dan disanjung, kini kian ditelan zaman. Warisan bangsa yang cuba dikekalkan oleh nenek moyang kita ini semakin dilupakan.

‘Adat’ muncul sebagai struktur asas seluruh kehidupan dan menegaskan ciri keperibadian sesebuah masyarakat. Justeru itu, adat mempunyai cerita atau mitos suci, watak-watak asal usul yang gagah dan unggul, dan memberi asas makna terhadap setiap peristiwa dalam edaran hidup manusia serta kewujudan institusi dalam masyarakatnya. Ia adalah identiti yang berfungsi mengintergrasi seluruh masyarakat dan kelompok kecil masyarakat.

“Adat Perkahwinan Tradisional Melayu Melaka” merupakan satu kesenian yang mempunyai keunikan yang begitu bernilai sehingga tiada tolok bandingnya. Ini kerana, di dalamnya terkandung adat istiadat lama, pantang larang, amalan dan kepercayaan yang diamalkan, pakaian dan alat perhiasan yang indah diperagakan, makanan serta hiburan yang disediakan. Dalam erti kata lain, setiap yang unik dan istimewa didalam adat ini harus dipelihara kerana ia merupakan satu perjuangan yang utuh dari nenek moyang kita dalam memartabatkan keindahan budaya bangsa ini dari ditelan zaman.

Negeri Melaka yang sememangnya sebuah negeri yang kaya dengan sejarah dan turut mengamalkan Adat Temenggung telah memperlihatkan suatu adat yang istimewa berbeza dengan negeri-negeri lain di Malaysia. Keistimewaan ini bukan sahaja indah diperlihatkan malah turut memberi mesej positif yang menggambarkan kehidupan atau perlakuan sosial, ekonomi dan agama bagi sesuatu bangsa dan negara. Adat yang terkandung di dalam Perkahwinan Tradisional Melayu Melaka amat istimewa dan berbeza dari negeri-negeri lain di Malaysia ini. Ianya merupakan satu identiti yang utuh yang menggambarkan Negeri Melaka Bandaraya Bersejarah.

Dilihat dari segi sejarahnya, Adat Perkahwinan Tradisional Melayu Melaka ini telah wujud sejak beratus-ratus tahun dahulu. Ianya juga banyak dipengaruhi budaya-budaya luar khususnya dari budaya China dan India. Kadangkala terdapat juga terselit sekelumit unsur negatif. Namun begitu, permasalahan ini tidak menjejaskan keaslian serta keunggulan “Adat”.

Dapat disimpulkan disini, adat ini harus dipelihara bak kata pepatah lama ‘biar mati anak, jangan mati adat’. Peribahasa ini turut menggambarkan betapa tingginya nilai sesuatu adat yang diamalkan sejak turun-menurun ini. Ianya amat berharga.

ISI KANDUNGAN**MUKA SURAT**

Halaman Pemeriksa	i
Penghargaan	ii
Sinopsis	iv
Isi Kandungan	v
Senarai Ilustrasi	xi
Senarai Carta	xv

BAB 1 - PENGENALAN

1.1	Tujuan Penyelidikan	1
1.2	Kepentingan Kajian	2
1.3	Kaedah Penyelidikan	3
1.4	Sejarah Negeri Melaka Bandaraya Bersejarah	4
1.5	Asal Usul Nama Melaka	6
1.6	Hubungan Luar Melaka	7
1.7	Cantuman Pelbagai Budaya Luar Dengan Warisan Budaya Melaka	8
1.8	Melaka Dengan Warisan Kebudayaannya	9
1.9	Penutup	11

BAB 2 – DEFINISI ADAT DAN PERKAHWINAN

2.1	Budaya Adat Melayu	12
2.2	Definisi Adat	13
2.3	Kepelbagaian Adat	16

2.3.1	Adat Yang Telah Teradat	16
2.3.2	Adat Istiadat	17
2.3.3	Adat Resam	19
2.4	Peranan Adat Dalam Kehidupan	21
2.5	Perkahwinan	22
2.5.1	Definisi	23
a)	Takrif Perkahwinan	23
b)	Hikmah Perkahwinan	25
2.6	Kepelbagaian Adat Dalam Perkahwinan Tradisional Melayu Melaka	26
a)	Mencari Jodoh	27
b)	Adat Merisik	31
c)	Adat Meminang	35
d)	Upacara Perkahwinan	49
e)	Majlis Akad Nikah	53
f)	Majlis Hari Langsung	60
g)	Majlis Bersanding	64
2.7	Kepelbagaian Adat Lain Dalam Upacara Perkahwinan	71
2.7.1	Hantaran	76
2.7.2	Mas Kahwin / Mahar	81
BAB 3		
3.1	Asal Usul Adat Temenggung Di Negeri Melaka	85
3.2	Perihal Adat Temenggung Di negeri Melaka Berknaan Dengan	

Perkahwinan	86
3.2.1 Adat Meminang Mengikut Adat Temenggung	90
3.3 Kepelbagaian Adat Lain Dalam Perkahwinan Tradisional Melayu	
Melaka	97
3.3.1 Adat Menyerambi Bertunang	98
3.3.2 Adat Dalam Kerja Kahwin	100
3.3.3 Adat Berkampung	101
3.3.4 Adat Menjemput / Memberitahu	105
3.3.5 Majlis Berpakat	105
3.3.5.1 Adat Menyembelih Kerbau	106
3.3.6 Adat Memulih Rumah	108
3.3.7 Mendirikan Penanggah atau Balai	109
3.3.8 Menyediakan Bahan-bahan Keperluan	111
3.3.8.1 Bertanam	112
3.3.9 Gantung-Gantung Dan Menghias Pelamin Serta	
Bilik Pengantin	113
3.3.10 Berinai Curi	114
3.3.11 Berinai Kecil Dan Menyerambi	117
3.3.12 Berandam	118
3.3.13 Mandi Berhias	122
3.3.14 Berinai Besar	125
3.3.15 Majlis Akad Nikah, Majlis Hari Langsung, Istiadat	
Berarak Dan Majlis Bersanding	129
3.3.16 Adat Bersuap-suapan	129